

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 2Sžik/1/2019  
Identifikačné číslo spisu: 1013201212  
Dátum vydania rozhodnutia: 08.07.2020  
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Benczová  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1013201212.2

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd kasačný, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Benczovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Eriky Šobichovej v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): JUDr. Q. U., LL.M., nar.: XX. U. XXXX, bytom F. X, P., zastúpený: Mgr. Stanislav Hutňan, advokát, Kominárska 141/2,4, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 31097/2013-23-II zo dňa 23. apríla 2013, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/165/2013-128 zo dňa 28. marca 2018, takto

### rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/165/2013-128 zo dňa 28. marca 2018 mení tak, že rozhodnutie Ministra spravodlivosti Slovenskej republiky č. 31097/2013-23-II zo dňa 23. apríla 2013, ako aj rozhodnutie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, právneho odboru, Ev. č. 209/2013-34-I z 15. marca 2013 zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

II. Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh žalobcu na prerušenie konania zamietla.

III. Žalobcovi proti žalovanému priznáva nárok na úplnú náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde.

### Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „správny súd“ alebo „krajský súd“) pôvodným rozsudkom č. k. 2S/165/2013-57 z 21. januára 2015 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Ministra spravodlivosti Slovenskej republiky č. 31097/2013-23-II zo dňa 23. apríla 2013, ktorým bol zamietnutý rozklad žalobcu a potvrdené rozhodnutie vydané v prvom stupni Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, právnym odborom, Ev. č. 209/2013-34-I z 15. marca 2013.

2. Napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní, začatom na základe žiadosti z 15.03.2013, podanej podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých

zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 211/2000 Z.z.“), ktorou žalobca požiadal o zaslanie všetkých vyjadrení Slovenskej republiky adresovaných Európskemu súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej aj „ESLP“) vo veci Ferenčíková proti Slovenskej republike a vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike, a to v celom znení, vrátane všetkých príloh.

3. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, právny odbor, rozhodnutím Ev. č. 209/2013-34-I z 15. marca 2013 žalobcovi požadované informácie nesprístupnilo v celom rozsahu podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. s odôvodnením, že tieto sa týkajú rozhodovacej činnosti ESLP ako medzinárodného súdneho orgánu. Podľa názoru žalovaného sú požadované informácie súčasťou súdneho spisu a nespádajú pod žiadnu výnimku z nesprístupnenia vyplývajúcu z § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. Žalovaný poukázal na to, že za rozhodovaciu činnosť súdu je možné považovať postup súdu v konaní, ako aj úkony účastníkov urobené voči súdu alebo iným účastníkom konania.

4. Minister spravodlivosti Slovenskej republiky žalobou napadnutým rozhodnutím č. 31097/2013-23-II zo dňa 23. apríla 2013 zamietol rozklad žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Ev. č. 209/2013-34-I z 15. marca 2013 o nesprístupnení informácie. Minister dospel k záveru, že postup prvostupňového správneho orgánu bol správny, pričom sa stotožnil aj s odôvodnením jeho rozhodnutia.

5. Na základe odvolania žalobcu proti pôvodnému rozsudku krajského súdu č. k. 2S/165/2013-57 z 21. januára 2015 Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 6Sžo/161/2015 z 08. augusta 2017 podľa § 221 ods. 1 písm. f/ v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá OSP rozsudok krajského súdu č. k. 2S/165/2013-57 z 21. januára 2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky uložil krajskému súdu povinnosť v ďalšom konaní opätovne posúdiť žalobu žalobcu a po dôslednom preskúmaní žalobcom uplatnených námietok znovu o žalobe rozhodnúť a svoje rozhodnutie v spojitosti s odvolacími námietkami aj riadne a presvedčivo odôvodniť.

6. Následne krajský súd napadnutým rozsudkom č. k. 2S/165/2013-128 zo dňa 28. marca 2018 podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu žalobcu, podľa § 25 SSP v spojení s § 162 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania a podľa § 168 SSP žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznal.

7. K rozhodnutiu vo veci samej krajský súd uviedol, že medzi účastníkmi bola spornou otázkou, či sa žalobcom požadované informácie týkajú rozhodovacej činnosti súdu, resp. medzinárodného súdneho orgánu, teda či sa na ne vzťahuje nesprístupnenie informácií podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. Spornou zostala aj otázka charakteru a záväznosti Rokovacieho poriadku ESLP pre Slovenskú republiku.

8. Pod rozhodovacou činnosťou súdu je podľa krajského súdu potrebné v širšom slova zmysle rozumieť kompetenciu súdnych orgánov konať a rozhodovať v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, v správnom súdnictve o preskúmaní zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosti rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon (čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). V užšom slova zmysle sa rozhodovacou činnosťou súdu rozumie konanie a rozhodovanie súdu v konkrétnej právnej veci, t. j. od začatia konania (na základe návrhu alebo bez návrhu), cez jednotlivé procesné úkony, procesné čiastkové rozhodnutia, až po rozhodnutie vo veci samej. Pôjde najmä o procesné pravidlá vedenia konania (procesné úkony účastníkov konania alebo procesné rozhodnutia, vydané v priebehu súdneho konania, ktoré sú nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci samej) a rozhodnutia súdu v konkrétnej právnej veci. Za uvedené procesné úkony alebo procesné rozhodnutia možno považovať napríklad vyjadrenie účastníkov konania, ustanovenie tlmočníka, znalca, opatrovníka, rozhodnutie o námietke zaujatosti, ktorých spoločným znakom je, že nejde o rozhodnutia konečné, ale po ich vydaní konanie pred súdom pokračuje (rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sži/7/2009 z 08. októbra 2009, sp. zn. 3Sži/8/2009 z 18. februára 2010, sp. zn. 5Sži/1/2011 z 15. decembra 2011).

9. Krajský súd poukázal na to, že právo na informácie je limitované požiadavkou nezasahovať do vlastnej rozhodovacej činnosti súdu v priebehu konania (do procesu v jeho priebehu, ako aj vstup do vlastného rozhodovania - porada senátu), a to v záujme objektivity a nestrannosti posudzovanej konkrétnej právnej veci, a tiež je limitované nevyhnutnými opatreniami na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejnej bezpečnosti, verejného zdravia a mravnosti, územnej celistvosti a pod. V predmetnej veci obmedzenie práva na informácie spĺňa podľa názoru krajského súdu formálnu podmienku (je upravené v § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z.), ako aj materiálnu podmienku ochrany práv iných (sťažovatelia).

10. Iná situácia je podľa krajského súdu v prípade rozhodnutí vo veci samej, t. j. konečných rozhodnutí súdu v danej veci (či už meritorných alebo procesných rozhodnutí, ktorými sa konanie pred súdom končí). S prihliadnutím na skutočnosť, že pojednávanie súdu vo veci samej, ako aj vyhlásenie rozsudku, prípadne nález, je verejné, nie je daný dôvod na obmedzenie prístupu k týmto rozhodnutiam za podmienky, že nebudú obsahovať osobné údaje chránené zákonom č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov.

11. Podľa krajského súdu je nepochybné, že žalobcom požadované písomnosti (vyjadrenia Slovenskej republiky predložené ESLP) sú písomnosťami účastníka konania (strany) pred ESLP a týkajú sa rozhodovacej činnosti ESLP ako medzinárodného súdneho orgánu. Žalobca nežiadal sprístupniť rozhodnutie vo veci samej, ktoré vydal ESLP. Z uvedeného dôvodu možno podľa krajského súdu v predmetnej právnej veci aplikovať § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. a nesprístupniť požadovanú informáciu, prípadne jej sprístupnenie obmedziť.

12. Krajský súd dospel tiež k záveru, že čl. 40 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“) ani Rokovací poriadok ESLP neukladajú povinnosť žalovanému bez ďalšieho sprístupniť svoje vyjadrenia vo veci vedenej na ESLP. Právo na informácie je zakotvené v čl. 10 Dohovoru, ktorý v odseku 2 pripúšťa existenciu obmedzení ustanovených zákonmi Vysokých zmluvných strán - v tomto prípade § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. aplikovaný v predmetnej právnej veci.

13. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na to, že informácie požadované žalobcom sú súčasťou spisu ESLP. Dohovor v čl. 40 ods. 2 upravuje sprístupnenie spisov verejnosti, pokiaľ predseda súdu (ESLP) nerozhodne inak. Rokovací poriadok ESLP upravuje v pravidle 33 opatrenia určené tajomníkom, pokiaľ predseda komory z dôvodov uvedených v odseku 2 tohto pravidla, z vlastného podnetu alebo na základe žiadosti niektorej zo strán alebo ktorejkoľvek dotknutej osoby nerozhodne inak. Zdôraznil, že ide o spisy ESLP, do ktorých možno nahliadať v sídle ESLP v Štrasburgu, čomu zodpovedá aj konštrukcia znenia citovaného ustanovenia Dohovoru a následne aj Rokovacieho poriadku ESLP. Krajský súd dodal, že žalobca pripustil možnosť vycestovania do Štrasburgu a nahliadania do spisov, pokiaľ by zo strany predsedu súdu alebo senátu nebolo rozhodnuté inak. Ide však o kompetenciu predsedu ESLP alebo predsedu senátu ESLP, nie o kompetenciu žalovaného. Z odpovede tajomníka ESLP z 18. decembra 2013 podľa krajského súdu vyplýva, že sprístupnenie spisov možno realizovať len v súlade s pravidlom 33 Rokovacieho poriadku ESLP, čo opäť patrí do kompetencie ESLP.

14. Ďalej krajský súd uviedol, že žalobcom citovaný rozsudok ESLP vo veci Társaság a Szabadságjogokért proti Maďarsku z 14. apríla 2009, č. sťažnosti 37374/05, sa týka zverejnenia návrhu na začatie konania pred Ústavným súdom Maďarska vo veci preskúmania ústavnosti niektorých ustanovení novely Trestného zákona, ktoré ESLP považoval za informáciu vo verejnom záujme. V tejto súvislosti krajský súd uviedol, že Ústavný súd Slovenskej republiky je povinný podľa § 5 ods. 7 zákona č. 211/2000 Z.z. zverejňovať návrhy na začatie konania podľa čl. 125 (o súlade právnych predpisov, tak ako to vyžaduje ESLP vo veci Társaság a Szabadságjogokért proti Maďarsku) až 126 a čl. 127a až 129 Ústavy Slovenskej republiky. Slovenská republika teda spĺňa povinnosť vyžadovanú ESLP v citovanom rozsudku. Rozsudok ESLP vo veci Feldek proti Slovenskej republike zo dňa 12. júla 2001, č. sťažnosti 29032/95, na ktorý sa žalobca tiež odvolával, nemožno podľa názoru krajského súdu v predmetnej právnej veci aplikovať pre odlišný skutkový základ.

15. K návrhu žalobcu na prerušenie konania, ktorým žiadal, aby krajský súd podal návrh Ústavnému súdu Slovenskej republiky na konanie podľa čl. 125 Ústavy Slovenskej republiky o súlade § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. s čl. 26 ods. 4 a čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, krajský súd uviedol, že nie je daný dôvod na postup podľa § 100 ods. 1 písm. b/ SSP a krajský súd sa bude ústavne konformným výkladom § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. zaoberať až v merite veci. V tejto súvislosti poukázal krajský súd na to, že s takýmto záverom sa stotožnil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 3Sžo/259/2015 z 24. mája 2017 v obdobnej právnej veci s identickými účastníkmi konania s tým, že krajský súd nemal zákonný dôvod sa od tohto právneho názoru odkloniť bez odlišností v skutkovom a právnom stave.

16. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 168 SSP tak, že úspešnému žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože nezistil podmienky, na základe ktorých to možno spravodlivo požadovať a žalovanému nevznikli ani trovy právneho zastúpenia.

17. Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonom stanovenej lehote kasačnú sťažnosť žalobca (ďalej aj „sťažovateľ“) z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f/, g/ a h/ SSP, navrhujúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobou napadnuté rozhodnutia zruší a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie. Žalobca si zároveň uplatnil nárok na náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde.

18. V kasačnej sťažnosti žalobca namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu v časti o zamietnutí jeho návrhu na prerušenie konania s tým, že sa krajský súd navyše odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe súdov, keď vo svojom rozsudku nevysvetlil, prečo považuje ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. za súladné s Ústavou Slovenskej republiky.

19. Žalobca ďalej namietal, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento záver žalobca odôvodnil tým, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku vôbec nevysporiadal s upovedomením Verejnej ochrankyne práv sp. zn. 2833/2013/VOP, ktoré sa týkalo rovnakej právnej otázky a v ktorom bolo skonštatované porušenie základného práva žalobcu na informácie, ani so stanoviskom Kancelára EŠLP z 29. októbra 2014, podľa ktorého žalovanému nič nebráni sprístupniť žalobcom požadované informácie za dodržania podmienok pravidla 33 Rokovacieho poriadku EŠLP. Namietal aj nevysporiadanie sa s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej nie je účelom § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. obmedziť prístup k informáciám z právoplatne ukončených konaní, ale iba z prebiehajúcich konaní (aj to nie zo všetkých), keďže iba tie môžu do rozhodovacej činnosti súdov objektívne zasiahnuť, ani s obsahom e-mailovej správy Ministerstva spravodlivosti Českej republiky z 18. februára 2016 a s písomným úvodným stanoviskom Českej republiky vo veci Eremiášová a Pechová v. Česká republika, ktoré bolo žalobcovi sprístupnené aj napriek obsahovo zhodnému ustanoveniu českého zákona o slobode informácii ako je § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. Poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžo/105/2015 z 22. februára 2017, ktorý ukladá povinným osobám vždy skúmať materiálny charakter obmedzenia prístupu k informáciám, a to na základe § 12 zákona č. 211/2000 Z.z.

20. Zastával názor, že krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, keď aplikoval § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. aj na právoplatne ukončené konanie, hoci toto má slúžiť iba na obmedzenie informácií z prebiehajúceho konania (rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sži/3/2011, sp. zn. 2Sži/8/2012, sp. zn. 2Sži/7/2012 a sp. zn. 3Sžo/105/2015), považoval za dôvodné obmedziť prístup k verejne dostupným informáciám (rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sži/7/2009 a sp. zn. 5Sžo/76/2015 a rozsudok Všeobecného súdu vo veci T-93/11), neskúmal materiálny charakter obmedzenia prístupu k požadovaným informáciám (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 464/2010 a rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžo/105/2015 a sp. zn. 5Sžo/76/2015) a obmedzil základné právo na informácie týkajúce sa rozhodovacej činnosti súdov výlučne na meritórne rozhodnutia súdov (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 464/2010, PL. ÚS 1/09,

uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 514/2010 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžo/105/2015).

21. Rozsudok krajského súdu vychádza podľa žalobcu z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď nesprávne, nezrozumiteľne a ústavne nekonformným spôsobom interpretoval pojem „rozhodovacia činnosť súdu“ v zmysle § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. Krajský súd podľa žalobcu nesprávne konštatoval, že základné právo na informácie, predmetom ktorých je rozhodovacia činnosť súdov, sa môže vzťahovať iba na rozhodnutia vo veci samej a obmedzil prístup k verejne dostupným informáciám, čím poprel zmysel a účel § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z., ktorým je ochrana pred neprimeraným zasahovaním do rozhodovacej činnosti súdov. V tejto súvislosti žalobca uviedol, že požadoval informácie z právoplatne ukončeného konania, ktoré boli dostupné každému (teda nie len účastníkom konania) v sídle ESLP už počas prebiehajúceho konania.

22. Za nesprávny považoval názor krajského súdu, že napadnuté rozhodnutie žalovaného sledovalo ochranu práv sťažovateľov v konaní pred ESLP. V tejto súvislosti žalobca namietal, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z., ktoré sleduje ochranu rozhodovacej činnosti súdov, nie účastníkov konania a navyše napadnuté rozhodnutie sa týka dokumentu, ktorého autorom je žalovaný, nie sťažovateľa. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí ani v súdnom konaní netvrdil, že je potrebné chrániť práva sťažovateľov a tiež nepožiadala ESLP o obmedzenie prístupu k žalobcom požadovanej informácii ani z jedného z dôvodov uvedených v pravidle 33 Rokovacieho poriadku ESLP, medzi ktoré patrí aj ochrana práv účastníkov konania. Navyše aj samotné dokumenty sťažovateľov ako účastníkov konania sú verejne dostupné v sídle ESLP už počas prebiehajúceho konania. Namietal tiež nesprávnu interpretáciu čl. 40 ods. 2 Dohovoru a Rokovacieho poriadku ESLP zo strany krajského súdu.

23. V závere kasačnej sťažnosti žalobca navrhol, aby kasačný súd konanie prerušil a postúpil Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na zaujatie stanoviska o súlade § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. s čl. 26 ods. 4 a čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (prípadne s jej inými článkami) a s čl. 19 ods. 3 Paktu. Žalobca svoj návrh odôvodnil tým, že § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. obmedzuje základné právo na informácie v prospech dôvodu, ktorý nie je uvedený v čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 19 ods. 3 Paktu. Toto ustanovenie zároveň nie je podľa žalobcu nevyhnutné na dosiahnutie zamýšľaného cieľa zákonodarca - ochrany rozhodovacej činnosti medzinárodných súdnych orgánov, pretože pri jeho jazykovom (doslovnom) výklade obmedzuje všetky informácie týkajúce sa medzinárodných súdnych orgánov bez akejkoľvek proporcionality napriek tomu, že mnohé z informácií týkajúcich sa medzinárodných súdnych orgánov sú verejne dostupné.

24. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že i v prípade, ak by Ústavný súd Slovenskej republiky v súčasnosti konštatoval rozpor § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. s čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, žiadnym spôsobom by sa to nedotklo zákonnosti preskúmaného rozhodnutia žalovaného, ktoré by aj v takom prípade bolo vydané v súlade s platným a účinným ustanovením v čase jeho vydania. Poukázal na § 134 ods. 1 SSP (viazanosť správneho súdu rozsahom a dôvodmi žaloby) a uviedol, že rozhodnutie žalovaného bolo vydané 23. apríla 2013 a nebolo možné ho preskúmať s ohľadom na upovedomenie verejnej ochrankyne práv, stanovisko Kancelára ESLP, či e-mail Ministerstva spravodlivosti Českej republiky, ktoré boli vyhotovené niekoľko mesiacov, resp. rokov po vydaní preskúmaného rozhodnutia a po podaní žaloby na súd.

25. S poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8SŽi/3/2011 žalovaný uviedol, že obmedzenie prístupu k informáciám týkajúcim sa rozhodovacej činnosti súdu, teda k obsahu celého súdneho spisu vrátane vyjadrení účastníkov konania, je potrebné považovať za primerané, keďže všetky rozhodnutia vydané v konkrétnom konaní sa musia sprístupniť, čím je zabezpečená verejná kontrola výkonu súdnej moci. Aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5SŽi/1/2011 možno podľa žalovaného vyvodiť záver, že na rozdiel od procesných rozhodnutí, rozhodnutia vo veci samej je potrebné vždy sprístupniť. Žalovaný poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3SŽi/7/2009, podľa ktorého z logického a systematického výkladu § 11

ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. vyplýva, že pojmom „informácie o rozhodnutí“ sa rozumejú informácie o rozhodnutí vo veci samej a nie čiastkové procesné rozhodnutia vydané v priebehu procesu, ktorých vydaním sa konanie nekončí, ale práve naopak pokračuje ďalej.

26. K námietke žalobcu o nesprávnom právnom posúdení veci krajským súdom žalovaný uviedol, že čl. 40 ods. 2 Dohovoru nemožno vykladať tak, že na jeho základe sú celé spisy dostupné každému v sídle ESĽP, keďže priamo čl. 40 ods. 2 Dohovoru umožňuje bez odôvodnenia neumožniť prístup k spisom či dokumentom ESĽP. Podľa žalovaného nie je možné, aby došlo k sprístupneniu, resp. nesprístupneniu informácii zo strany žalovaného podľa zákona č. 211/2000 Z.z. na podklade toho, či došlo alebo nedošlo k obmedzeniu prístupu k spisu podľa čl. 40 ods. 2 Dohovoru, resp. pravidla 33 Rokovacieho poriadku ESĽP. Aj prípadné zistenie, že nedošlo k obmedzeniu prístupu k spisu podľa čl. 40 ods. 2 Dohovoru, resp. podľa pravidla 33 Rokovacieho poriadku ESĽP neznamena, že by k tomu nedošlo, ak by niekto požiadal o prístup k tomuto spisu. Žalovaný poukázal aj na vyjadrenie ESĽP z 18. decembra 2013, podľa ktorého čl. 40 ods. 2 Dohovoru a ani pravidlo 33 Rokovacieho poriadku ESĽP nezakladajú záväzok či povinnosť Slovenskej republiky sprístupňovať fotokópie dokumentov a vyjadrení predložených ESĽP.

27. Podľa názoru žalovaného je úlohou povinných osôb pri rozhodovaní o žiadosti o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z.z. skúmať len to, či požadovanú informáciu je možné sprístupniť alebo ju nie je možné sprístupniť z dôvodu podľa § 8 až § 11 zákona č. 211/2000 Z.z. Ďalšie skúmanie, či toto obmedzenie je v záujme ochrany nezávislosti a nestrannosti súdnej moci, nezasahovania do práv a slobôd iných, nemožnosti ohroziť bezpečnosť štátu, verejný poriadok ani verejný záujem či mravnosť, žalovaný nebol povinný realizovať. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na krátke lehoty na vybavenie žiadosti o sprístupnenie informácií, ktorých zmeškanie má za následok nastúpenie fikcie vydania zamietavého rozhodnutia (§ 18 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z.z.), čomu je podľa žalovaného prispôsobená aj úprava obmedzení prístupu k informáciám, ktoré sú v zákone č. 211/2000 Z.z. stanovené formálne. Žalovaný pre porovnanie poukázal na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 10499/2001, v ktorého článku 5 ods. 2 je na rozdiel od zákona č. 211/2000 Z.z. vyjadrené obmedzenie prístupu k informáciám materiálne, a teda orgány odmietnu prístup k dokumentu v prípade, keď by sa jeho zverejnením porušila ochrana súdneho konania a právneho poradenstva, pokiaľ nepreváži verejný záujem na jeho zverejnení. Prijatie záveru, že v prípade právoplatne skončeného konania nie je daný dôvod nesprístupnenia informácie podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. prekračuje podľa žalovaného hranice výkladu práva.

28. V závere žalovaný požiadal, aby kasačný súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie, a to s ohľadom na skutočnosť, že rozhodnutie kasačného súdu v tejto veci môže zásadným spôsobom ovplyvniť rozhodovaciu prax súdov pri výklade § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. a klásť na súdy ako povinné osoby aplikujúce zákon č. 211/2000 Z.z. nespĺniteľné nároky, ktoré môžu mať zásadné dôsledky na schopnosť súdov plniť svoju primárnu funkciu.

29. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie predchádzajúce jeho vydaniu postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

30. K žiadosti žalovaného o nariadenie pojednávania kasačný súd uvádza, že podľa § 455 SSP rozhoduje kasačný súd o kasačnej sťažnosti spravidla bez pojednávania; pojednávanie môže nariadiť, ak to považuje za potrebné. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia je teda na úvahe kasačného súdu, či bude v tej ktorej veci považovať za potrebné pojednávanie nariadiť. Na rozdiel od konania pred správnym súdom neplatí v kasačných veciach všeobecné procesné pravidlo, že súd má povinnosť nariadiť pojednávanie v tom prípade, ak o to požiadajú aspoň jeden z účastníkov konania (§ 107 ods. 1 písm. a/ SSP). Ustanovenie § 455 SSP je potrebné vykladať tak, že obsahuje vo vzťahu k § 107 ods. 1 SSP špeciálnu právnu úpravu. A to aj vzhľadom na znenie ustanovenia § 452 ods. 1 SSP, podľa ktorého sa na konanie na kasačnom súde použijú ustanovenia druhej časti tohto zákona primerane. Vzhľadom k tomu, že kasačný súd v tomto prípade vychádzal z rozhodnutí v obdobných veciach, ktoré už boli predmetom konania pred kasačným súdom, nepovažoval za potrebné na prejednanie veci samej nariadiť pojednávanie. Žalovaný mal právo sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadriť, čo aj využil, pričom mu nič

nebránilo všetky rozhodujúce skutočnosti v tomto vyjadrení uviesť. Zároveň je nutné poukázať na to, že na prejednanie vecí samej bolo pojednávanie nariadené krajským súdom.

31. Predmetom kasačného konania v prejednávanej veci bolo posúdenie správnosti postupu krajského súdu, ktorý svojim rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 31097/2013-23-II zo dňa 23. apríla 2013 v spojení s prvostupňovým správny rozhodnutím Ev. č. 209/2013-34-I z 15. marca 2013, ktorým podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. neboli sprístupnené žalobcom požadované informácie v celom rozsahu, nakoľko sa týkajú rozhodovacej činnosti ESLP ako medzinárodného súdneho orgánu.

32. Podľa článku 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, publikovaného pod č. 209/1992 Zb. (ďalej aj len „Dohovor“), Vysoké zmluvné strany priznávajú každému, kto podlieha ich jurisdikcii, práva a slobody uvedené v Hlave I tohto Dohovoru.

33. Podľa článku 10 ods. 1 Dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

34. Podľa článku 10 ods. 2 Dohovoru výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

35. Podľa článku 40 ods. 2 Dohovoru spisy uložené u tajomníka súdu sú prístupné verejnosti, ak predseda súdu nerozhodne inak.

36. Podľa článku 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

37. Podľa článku 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

38. Podľa článku 13 ods. 2 Ústavy slovenskej republiky medze základných práv a slobôd možno upraviť za podmienok ustanovených touto ústavou len zákonom.

39. Podľa článku 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ.

40. Podľa článku 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

41. Podľa článku 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

42. Podľa článku 26 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky orgány verejnej moci majú povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku. Podmienky a spôsob vykonania ustanoví zákon.

43. Podľa článku 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov,

zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

44. Podľa článku 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

45. Zákon č. 211/2000 Z.z. upravuje podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám (§ 1).

46. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len „povinné osoby“) sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky, ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.

47. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

48. Podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. v znení účinnom od 1. januára 2012 do 31. decembra 2015, povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak sa týka rozhodovacej činnosti súdu vrátane medzinárodných súdnych orgánov alebo orgánu činného v trestnom konaní okrem informácie, ktorá sa sprístupňuje podľa osobitného predpisu, 24) (§ 82a ods. 5 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 33/2011 Z.z.; § 55m ods. 5 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v znení zákona č. 220/2011 Z.z.; pozn. pod čiarou) rozhodnutia policajta v prípravnom konaní podľa druhej časti druhej hlavy piateho dielu Trestného poriadku a informácie o vznesení obvinenia vrátane opisu skutku, ak ich sprístupnenie nezakazuje zákon alebo ak ich sprístupnenie neohrozuje práva a právom chránené záujmy.

49. Podľa § 12 zákona č. 211/2000 Z.z. všetky obmedzenia práva na informácie vykonáva povinná osoba tak, že sprístupní požadované informácie vrátane sprievodných informácií po vylúčení tých informácií, pri ktorých to ustanovuje zákon. Oprávnenie odmietnuť sprístupnenie informácie trvá iba dovtedy, kým trvá dôvod nesprístupnenia.

50. Najvyšší súd z obsahu súdneho ako aj pripojeného administratívneho spisu žalovaného mal preukázané, že:

- žalobca mailovým podaním z 13. marca 2013 požiadal žalovaného podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o sprístupnenie:

„(...) 1) Vo veci Ferenčíková v. Slovenská republika - zaslanie všetkých vyjadrení Slovenskej republiky, ktoré boli zaslané Európskemu súdu pre ľudské práva (ESLP) pred vydaním rozsudku v tejto veci, a to v znení celom znení a vrátane všetkých príloh

2) Vo veci Vojtěchová v. Slovenská republika - zaslanie všetkých vyjadrení Slovenskej republiky, ktoré boli zaslané (ESLP) pred vydaním rozsudku v tejto veci, a to v znení celom znení a vrátane všetkých príloh (...)“

- rozhodnutím z 15. marca 2013, Ev. č. 209/2013-34-I, prvostupňový správny orgán predmetnej žiadosti žalobcu nevyhovel s odôvodnením, že žiadané informácie sa týkajú rozhodovacej činnosti ESLP ako medzinárodného súdneho orgánu a následným poukazom na § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z.

- rozhodnutím z 23. apríla 2013, Č. 31097/2013-23-II, žalovaný ako správny orgán príslušný rozhodovať o rozklade zamietol rozklad žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 15. marca 2013.

51. Na úvod najvyšší súd zdôrazňuje, že základom interpretácie a aplikácie článku 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou

materiálneho právneho štátu je všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivец musí konať tak, ako určuje právny poriadok. Ústavný súd Slovenskej republiky princíp materiálneho právneho štátu prezentoval v právnom názore cit.: „...V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasť okrem iných stelesnené princípy, ako sú právna istota a spravodlivosť (princíp materiálneho právneho štátu), čo možno spoľahlivo vyvodiť z čl. 1 ústavy, sa osobitný dôkaz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jej úpravy. Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektmi, ktorými boli priznané.“ (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. septembra 1999, sp. zn. I. ÚS 17/1999, zhodne tiež z 13. októbra 1999, sp. zn. I. ÚS 44/1999).

52. Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky tiež kladie dôraz, že v súlade s článkom 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky s uplatňovaním princípu právnej istoty v právom štáte sa spája požiadavka všeobecnosti, platnosti, trvácnosti, stability, racionálnosti a spravodlivého obsahu právnych noriem; medzi ústavné princípy vlastné právnomu štátu patrí aj zákaz svojvôle v činnosti štátnych orgánov, ako aj zásada primeranosti, respektíve proporcionality (m. m. PL. ÚS 1/04). Z článku 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle článku 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (článok 7 Ústavy Slovenskej republiky) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

53. Právo na informácie patrí do kategórie základných práv a slobôd prvej generácie, ktoré sú z hľadiska slovenského ústavného práva zaradené v Treťom oddiele, Druhej hlavy Ústavy Slovenskej republiky a nazvanom „Politické práva“. Základné právo na informácie v zmysle článku 26 Ústavy Slovenskej republiky je nevyhnutné vykladať v kontexte demokratického a právneho charakteru štátu, ktorý je ako jeden zo základných princípov formulovaný v článku 1 ods. 1 ústavy. Uvedené základné právo predstavuje spolu s právom na slobodu prejavu ústavnú záruku na existenciu slobodnej tvorby a výmeny názorov, ideí, poznatkov či informácií bez ohľadu na ich význam, účelnosť či obsah. Takto sledovaný účel základného práva na informácie sa pritom nepremieta len do roviny slobody vytvárania a sprostredkovania názorov vo vzťahu k veciam verejným, kde je súvislosť s hodnotami demokratického štátu zjavná, ale naopak, má výrazne širší dosah dotýkajúci sa rozmanitých sfér života jednotlivcov aj spoločnosti (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 19. januára 2011, PL. ÚS 1/09).

54. K samotnému obsahu informácií Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí zo 16. júna 1999, sp. zn. II. ÚS 10/99 uviedol, že Ústava Slovenskej republiky prostredníctvom práva na informácie vytvára tri skupiny informácií. Prvú predstavujú informácie, ktoré štátne orgány a orgány územnej samosprávy musia predložiť oprávneným osobám. Druhú skupinu tvoria informácie, ktoré štátne orgány ani iné orgány verejnej moci nemusia predložiť oprávneným osobám, ale musia strpieť prístup k nim, ak oprávnené osoby uplatnia svoje právo na informácie. Tretiu skupinu informácií tvoria informácie, ktoré nemožno zverejniť, pretože ide o informácie podliehajúce úprave článku 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Tiež dodal, že Ústava Slovenskej republiky neobmedzuje právo na informácie z hľadiska predmetu tohto práva, teda neustanovuje pozitívny výpočet informácií, ktoré oprávnená osoba môže vyhľadávať, prijímať a rozširovať, ani neurčuje negatívny výpočet informácií, ktoré nemožno vyhľadávať, prijímať a rozširovať. Predmetom práva na informácie môžu byť všetky informácie, pokiaľ nejde o informácie podliehajúce obmedzeniu článkom 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

55. V súvislosti s obmedzením práva na informácie najvyšší súd uvádza, že toto je možné výlučne za splnenia troch podmienok, a to zákonnosti (zásah do tohto práva možno vykonať len na základe zákona a v súlade s ním), legitímnosti cieľa (Ústava Slovenskej republiky taxatívne vymenúva dôvody obmedzenia práva na informácie) a nevyhnutnosti zásahu v demokratickej spoločnosti. Ústavný súd Slovenskej republiky v tomto zmysle uvádza, že cit.: „ (...) Ústava podľa čl. 26 zaručuje osobitnú ochranu slobody prejavu aj práva prijímať, vyhľadávať a rozširovať idey a informácie. Okrem všeobecných podmienok, ktoré sa pri obmedzovaní všetkých základných práv a slobôd musia dodržať podľa čl. 13 ústavy, sloboda prejavu a právo prijímať, vyhľadávať a rozširovať idey a informácie sa môže obmedziť, iba ak sa splnia osobitné podmienky podľa čl. 26 ods. 4 ústavy. Obmedzenie práva na informácie v súlade s ústavou je dovolené len vtedy, ak sa splní formálna podmienka zákona a dve kumulatívne materiálne podmienky. Ústava za nijakých okolností nedovoľuje upustiť od splnenia všetkých troch podmienok obmedzenia slobody prejavu a práva na informácie. Formálna podmienka znamená, že obmedzenie prijme národná rada v právnom predpise so silou zákona. Termínom „zákon“ sa neoznačuje jeden všeobecne záväzný právny predpis so silou zákona, ale neurčitý počet všeobecne záväzných právnych predpisov s definovaným stupňom právnej sily (II. ÚS 28/96). ... Prvou materiálnou podmienkou je požiadavka, aby obmedzenie slúžilo na ochranu práv a slobôd iných alebo sa ním musí chrániť bezpečnosť štátu, verejný poriadok, verejné zdravie alebo mravnosť. Na splnenie prvej materiálnej podmienky stačí preukázanie existencie jedného z citovaných záujmov. Druhou materiálnou podmienkou je podmienka nevyhnutnosti prijatia obmedzenia.“ (PL. ÚS 15/98).

56. V rámci právnej úpravy slobodného prístupu k informáciám zákonodarca zákonom č. 211/2000 Z.z. v § 8 až § 11 určil prípady prípustného obmedzenia prístupu k informáciám (ochranu utajovaných skutočností (§ 8), ochranu osobnosti a osobných údajov (§ 9), ochranu obchodného tajomstva (§ 10), ďalšie obmedzenia prístupu k informáciám (§ 11)). Tieto obmedzenia je nutné chápať v kontexte nadväzujúceho § 12, v ktorom zákonodarca zaviedol tzv. princíp selekcie, podľa ktorého všetky obmedzenia práva na informácie vykonáva povinná osoba tak, že sprístupní požadované informácie vrátane sprievodných informácií po vylúčení tých informácií, pri ktorých to ustanovuje zákon. Oprávnenie odmietnuť sprístupnenie informácie trvá iba dovtedy, kým trvá dôvod nesprístupnenia.

57. Pri skúmaní prípustnosti obmedzenia práva na informácie v konkrétnom prípade je podstatná požiadavka, aby oprávnené obmedzenie práva na informácie bolo uplatnené vždy čo v najmenšom rozsahu; naplňuje a zároveň garantuje požiadavku minimalizácie zásahu do základných práv a slobôd. Na tomto mieste najvyšší súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 29. júla 2009, sp. zn. 1As/98/2008 podľa ktorého cit.: „ (...) Žadateľ o informáciu má nepochybné právo žadať o informácie v ľubovlnom rozsahu - tj. napríklad vyžádať si i kópiu celého správneho spisu. Je však povinnosťou povinného subjektu overiť, zda požadovaný materiál neobsahuje informácie, na ktoré sa vzťahujú zákonné omešenie. To má pak nutně za následek prověření jednotlivých součástí poskytovaného spisu z hlediska jejich kompatibility se zákonnými limity práva na informace.“

58. Najvyšší súd v kontexte predchádzajúceho bodu tohto rozhodnutia zdôrazňuje potrebu reštriktívneho výkladu prípustnosti obmedzenia práva na informácie. Nevyhnutnosť každého obmedzenia musí byť riadne a presvedčivo preukázaná, pričom overenie tejto „nevyhnutnosti“ v demokratickej spoločnosti znamená zaoberať sa v prvom rade otázkou, či takýto zásah je odôvodnený „naliehavou spoločenskou potrebou“, či zásah bol primeraný sledovanému legitímnemu cieľu a či dôvody, z ktorých orgány verejnej správy vychádzali pri obmedzení práva na informácie sú relevantné, dostatočné a presvedčivo zistené (v tomto zmysle pozri napríklad rozhodnutie EŠLP vo veci Klein proti Slovenskej republike, 2006, prípadne Nilsen a Johnsen proti Nórsku, 1999). Z uvedeného je zrejmé, že vždy je nutné zistiť a jednoznačne vyhodnotiť nevyhnutnosť a konkrétne dôvody obmedzenia práva na informácie a dôsledne posúdiť, či by obmedzením tohto práva nedošlo k neprimeranému ohrozeniu záujmov chránených inými predpismi, alebo zásahu do práv iných osôb.

59. Podľa názoru najvyššieho súdu boli orgány verejnej správy povinné skúmať, či v súvislosti s podanou žiadosťou o poskytnutie konkrétnej informácie neexistovali menej razantné prostriedky obmedzenia základného práva tak, aby to nezmarilo účel obmedzenia. Právna norma nemá obmedzovať

základné práva a slobody viac, než je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa. Uvedené vyplýva aj zo samotného znenia § 11 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z., ktoré umožňuje povinnej osobe vzhľadom na charakter žiadanej informácie vybrať si pri svojom rozhodovaní buď možnosť nesprístupnenia informácie oprávnenej osobe, alebo jej poskytnutie v obmedzenom rozsahu, pri zachovaní zákonom sledovaného účelu.

60. Ustanovenie § 11 ods. 1 zákona 211/2001 Z.z. dáva povinnej osobe možnosť obmedzenia alebo nesprístupnenia požadovanej informácie v plnom rozsahu aj v prípade týkajúceho sa cit.: „...rozhodovacej činnosti súdu vrátane medzinárodných súdnych orgánov alebo orgánu činného v trestnom konaní okrem informácie, ktorá sa sprístupňuje podľa osobitného predpisu, rozhodnutia policajta v prípravnom konaní podľa druhej časti druhej hlavy piateho dielu Trestného poriadku a informácie o vznesení obvinenia vrátane opisu skutku, ak ich sprístupnenie nezakazuje zákon alebo ak ich sprístupnenie neohrozuje práva a právom chránené záujmy;“.

61. Pod pojmom „rozhodovacia činnosť“ je na účely tohto zákona potrebné v širšom slova zmysle rozumieť kompetenciu súdnych orgánov konať a rozhodovať v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, v správnom súdnictve o preskúvaní zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosti rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon (čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). V užšom slova zmysle sa pod týmto pojmom rozumie konanie a rozhodovanie súdu v konkrétnej právnej veci, t. j. od začatia konania (na základe návrhu alebo bez návrhu), cez jednotlivé procesné úkony, procesné čiastkové rozhodnutia, až po rozhodnutie vo veci samej. Pôjde najmä o procesné pravidlá vedenia konania (procesné úkony účastníkov konania alebo procesné rozhodnutia, vydané v priebehu súdneho konania, ktoré sú nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci samej) a rozhodnutia súdu v konkrétnej právnej veci. Za uvedené procesné úkony alebo procesné rozhodnutia možno považovať napríklad vyjadrenie účastníkov konania, ustanovenie tlmočníka, znalca, opatrovníka, rozhodnutie o námietke zaujatosti, ktorých spoločným znakom je, že nejde o rozhodnutia konečné, ale po ich vydaní konanie pred súdom pokračuje (napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. októbra 2009, sp. zn. 3SŽi/7/2009, prípadne z 15. decembra 2011, sp. zn. 5SŽi/1/2011).

62. Z dikcie uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že zákon nerozlišuje postup pri poskytovaní informácií týkajúcich sa rozhodovacej činnosti súdu vrátane medzinárodných súdnych orgánov (tu ESĽP) v čase prebiehajúceho konania a v čase, kedy je konanie právoplatne skončené. Vzhľadom však na charakter súdneho konania v neukončenej veci bude sprístupnenie informácií v takomto štádiu skôr výnimkou, čo možno odôvodniť garanciou nezávislosti súdnictva a vylúčením „paralelného procesu“ na verejnosti a súčasne po dôkladnom zvážení všetkých okolností týkajúcich sa žiadanej informácie. Po právoplatnom skončení veci však už poskytnutím informácie z takto skončeného konania nemôže k zásahu do nezávislosti súdnictva v zásade dôjsť, nakoľko účel, na ktorom je založený § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. (zachovanie autority a nestrannosti súdnej moci) touto právoplatnosťou zanikol. Preto v takomto štádiu konania bude práve naopak nesprístupnenie informácií predstavovať výnimku, ktorej prípadnú existenciu bude povinná osoba povinná vo vzťahu ku konkrétnemu verejnému záujmu riadne preukázať a zároveň presvedčivo odôvodniť.

63. V tejto súvislosti kasačný súd pripomína, že v oboch konaniach pred ESĽP, ktorých sa žalobcom požadované informácie týkajú (Ferenčíková proti Slovenskej republike - sťažnosť č. 39912/09, Vojtěchová proti Slovenskej republike - sťažnosť č. 59102/08) bolo právoplatne rozhodnuté ešte pred podaním žiadosti žalobcu konečným rozsudkom ESĽP dňa 25. septembra 2012, pričom žalobca na právoplatné ukončenie dotknutých konaní pred ESĽP poukázal už v rozklade proti prvostupňovému správnomu rozhodnutiu.

64. V súvislosti s prejednávanou vecou kasačný súd odkazuje aj na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijaté v rozsudkoch z 22. februára 2017, sp. zn. 3SŽo/105/2015, prípadne z 23. januára 2019, sp. zn. 3SŽik/1/2018 a z 30. apríla 2019, sp. zn. 5SŽik/3/2018, s ktorými sa stotožňuje, avšak považoval za potrebné niektoré z neho plynúce závery bližšie rozviesť. V zmysle uvedeného vzhľadom na charakter

požadovaných informácií (vyjadrenia Slovenskej republiky adresované ESLP vo veciach Ferenčíková v. Slovenská republika a Vojtěchová v. Slovenská republika, a to v celom znení vrátane všetkých príloh) by žalovaný zrejme mohol žalobcovi sprístupniť aspoň časť uvedených dokumentov, ak nie dokument celý, nakoľko zatiaľ nie je dôvodné sa domnievať, že by celý text podaní, ktoré boli predmetom žiadosti o sprístupnenie informácií, bol takého charakteru, že by ich nesprístupnenie prichádzalo do úvahy.

65. K argumentácii žalobcu v súvislosti s námietkou správnosti aplikácie ust. čl. 40 ods. 2 Dohovoru kasačný súd uvádza, že základné práva a slobody upravené v Prvej hlave Dohovoru majú priamy účinok, čo znamená, že sa ich môžu priamo domáhať účastníci konania pred vnútroštátnym orgánom (teda aj súdom). Článok 40 ods. 2 Dohovoru je z hľadiska systematického obsiahnutý v Druhej hlave nazvanej „Európsky súd pre ľudské práva“ a upravujúcej predovšetkým inštitucionálne a procesné otázky tohto súdu a konania pred ním. Článok 40 ods. 2 Dohovoru bližšie vykonáva pravidlo 33 Rokovacieho poriadku ESLP, avšak nakoľko sa jedná o interný akt tohto súdu, na účely tohto konania na úseku slobodného prístupu k informáciám nie je relevantný. Pre žalovaný správny orgán a v zmysle zákona č. 211/2000 Z.z. vystupujúci v pozícii povinnej osoby nie je tento interný akt ESLP záväzný. Aplikácia článku 40 ods. 2 Dohovoru v spojení s pravidlom 33 Rokovacieho poriadku ESLP by bola relevantná v prípade, ak by sa oprávnená osoba so žiadosťou o sprístupnenie informácie obrátila na príslušný orgán ESLP. Pokiaľ sa však oprávnená osoba s takouto žiadosťou obrátila na vnútroštátny orgán majúci postavenie povinnej osoby (§ 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z.), rieši sa legalita žiadosti o sprístupnenie informácií na úrovni vnútroštátnej, a to primárne v režime zákona č. 211/2000 Z.z.

66. V tomto konkrétnom prípade zároveň povinná osoba zohľadňuje aj záujmy tretieho subjektu (ESLP) za situácie že pokiaľ článok 40 ods. 2 Dohovoru v spojení s pravidlom 33 Rokovacieho poriadku ESLP deklaruje prístupnosť spisov verejnosti, za predpokladu, že predseda komory z taxatívne stanovených dôvodov nerozhodne inak, treba predpokladať, že stranou predložené dokumenty (v tomto prípade vyjadrenia Slovenskej republiky adresované ESLP vo veciach Ferenčíková v. Slovenská republika a Vojtěchová v. Slovenská republika, a to v celom znení vrátane všetkých príloh) sú verejnosti prístupné. Z obsahu súdneho spisu nevyplýva, že by žalovaný žiadal o utajenie príslušných dokumentov. Z toho teda vyplýva, že povinná osoba nemôže odmietnuť poskytnutie informácie s odvolaním sa na ochranu zachovania autority a neustrannosti súdnej moci tretieho subjektu (ESLP), pokiaľ pravidlá, podľa ktorých sa tento subjekt riadi, umožňujú sprístupňovanie dokumentov verejnosti.

67. Právny názor najvyššieho súdu v tejto otázke korešponduje s názormi vyslovenými v rozsudkoch sp. zn. 7Sžik/1/2019 zo dňa 29. októbra 2019, sp. zn. 2Sžik/5/2019 zo dňa 18. decembra 2019 a sp. zn. 2Sžik/6/2019 zo dňa 18. decembra 2019.

68. Na základe uvedeného kasačný súd podľa § 462 ods. 2 SSP rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobou napadnuté rozhodnutie Ministra spravodlivosti Slovenskej republiky č. 31097/2013-23-II zo dňa 23. apríla 2013, ako aj rozhodnutie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, právneho odboru, Ev. č. 209/2013-34-I z 15. marca 2013 zrušil a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie, v ktorom viazaný vysloveným právnym názorom kasačného súdu (§ 469 SSP) bude postupovať v naznačenom smere.

69. K návrhu žalobcu na prerušenie konania kasačný súd uvádza, že súd musí v zmysle § 100 ods. 1 písm. b/ SSP konanie prerušiť, ak dôjde k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov pred Ústavným súdom Slovenskej republiky. Podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov je namieste vtedy, ak sa správny súd domnieva, že určujúca otázka pre jeho rozhodnutie vo veci je v právnom poriadku upravená ústavne nekonformným spôsobom. Súčasne by malo ísť o úpravu jednoznačnú v takom rozsahu, že sporný moment nemožno vyriešiť v rámci sudcovskej tvorby práva dotvorením neurčitej alebo neúplnej právnej úpravy jej súdnym výkladom. Kasačný súd vzhľadom na dôvody, pre ktoré zrušil žalobou napadnuté rozhodnutia, dospel k záveru, že rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky o žalobcom navrhovanej otázke by bolo pre súd v tomto konaní bez právneho významu a nadbytočné. Kasačný súd preto návrh žalobcu na prerušenie konania podľa § 25 SSP v spojení s § 162 ods. 3 CSP zamietol.

70. O náhrade trov kasačného konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP a § 175 ods. 1 SSP v spojení s § 467 ods. 1 a 2 SSP tak, že úspešnému sťažovateľovi (žalobcovi) priznal proti neúspešnému žalovanému nárok na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania na krajskom súde a kasačnom súde. O výške náhrady trov rozhodne po právoplatnosti rozsudku krajský súd samostatným uznesením (§ 175 ods. 2 SSP).

71. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ (§ 139 ods. 4 v spojení s ust. § 463 SSP).

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.